

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Tanév elején.

Még néhány nap s a nemzeti művelődés veteményes kertjében újra kezdődik a magvetés és plántálás nagyfontosságú munkája. Nemzedékek sorsa s velők a haza jövője kerül ismét illetékes kezek vezetése alá, s a tanításból és nevelésből származó nemzeti tőke gyarapodása egy pillanatra elvonja figyelmünket a mindennapi élet és politikai zürzavar lélekölő zajától, hogy a békés munka árán nyerhető boldogulás édes reményében némi pihenőt találjunk.

Az ifju kor kedves emlékei visszazsonganak lelkünkben a vándormadarak módjára költöző tanuló ifjuság láttára s a munkás férfikarban be nem váltható remények kibékülést keresnek a jövő nemzedékek czélszerűbb, helyesebb, tudatosabb nevelésében, melynek végrehajtására társadalmunk minden rétege, kész örömmel hozza meg nemzeti adóját.

A nemzeteket egymástól megkülönböztető s szétválasztó tényezők és hatalmi törekvések a tanítás és nevelés terén kibékülni látszanak s az egyetemes emberi művelődés nagy munkájában elért sikereik mérlegelésénél önkéntelenül homlokterbe nyomul a világbéke gondolatja, mely szerintünk is csak a művelődés s az ezen felépülő erkölcsi világrend alapján közelíthető meg és pedig annál biztosabban, minél közelebbi viszonyba hozható egymással az élet és iskola.

A nemzetek egyéni sajátosságai különös képességeik a nevelés és oktatás útján, míg egyrészt a fajijellel lehető legelősebb kidomborítását eredményezik, másrészt közelebb hozzák egymáshoz a nemzeteket az egyetemes emberi eszmék kultusában s ez által a szabadság, egyenlőség, testvériség háromságtanának gya-

korlati érvényesüléséhez is utat egyengetnek, melyek egy pontban, valamenynyien összefutnak: az egész emberiség boldogításának, jólétének, szellemi és erkölcsi felvirágoztatásának fenséges gondolatában s az ennek megvalósítását célzó törekvésekben.

A nemzetek culturális versenyében a nagy hatalmi állás elsősorban a nevelés és oktatás fegyverével biztosítható. A nemzetek számaránya e tekintetben nem játszik szerepet; mert a szellemi közvagyon, elsősorban értelmi tényezők útján szaporodik, hatása is egyetemes s épen ezért eleve kizár mindennemű fizikai rangsorozatot. Ma minden nemzet anynyit ér, amennyit tud; s értékelésénél kizárólag szellemi energiája jöhet számításba s ezzel szemben a nyers erő, nagyon is másodrendű tényezővé törpül.

Innen származik az a szinte lázas erőlködés, melylyel a történelem színpadára csak a minap felkerült kis nemzetek is, tanítás és nevelésügyük lehető legtökéletesebb kiépítésén fáradoznak s e téren nem ritkán nagymultu nemzeteknek is példányképpül szolgálhatnak. Hazánk s nemzetünk kivételes helyzete, nemzeti tagoltságunk s államiságunk ziláltsága többszörösen megköveteli, hogy e téren a lehető legmélyebb barázdákat igyekezzünk vonni. Honunk jövője, ma sokkal inkább, mint bármikor ezelőtt, föltétlenül megköveteli, hogy öntudatos tanügyi politikával megmenteni igyekezzünk, a mi még megmenthető, mit a korlátolt s többféleképen befolyásolt politikai belátás már-már örökre elveszített.

A haza jövője, ifjusága lelkierejében birja legerősebb biztosítékát. Az ő lelkükbe kell bevésni a tudomány és fajszeretet magasztos ígét; a nemzet mult-

ban gyökerező jogainak s jövőbeli hivatásának, az ő sziveikben kell égő tűzhelyeket emelni, az ő fogékony lelkeiket kell felfegyverezni a csábítás, megalkuvás, érdekhajhászás, a pusztán anyagiakat hajszolás fertőző betegsége ellen; velők kell megértetni, hogy a magyart ezer éven át épen magyar faji erényei mentették meg az idők és nemzetek forgatagában s hogy ez erények ép azért becsesek s létjogosultak, mert az egyetemes emberiség eszményeinek szolgálatában állóknak bizonyultak.

Hová jutottunk volna már e kiváló erényeinkkel, ha tölünk idegen, sőt ellenséges test erei nem szivnák el élet-erőnket?!

Hol állhatna oktatásügyünk, ha mostoha testvérünk ránk nézve átkos nagy hatalmi hóbortja miatt nem csupán morszák hullának nemzeti culturánk szegényes asztalára.

Nemzetünk érdemes napszamosai, iskolamesterek!

Mostohán jutalmazott munkásságtokba vetjük mi minden reménységünket. A szenvedő haza ti rátok bizza egyetlen, legdrágább kincsét: jövőjét, ifjuságát. Legyetek mint eddig mindig azok voltatok, hűek a szenvedő édes anyához s verejtékes munkátokban, az ő beteg vonásai lebegjenek előttetek, melyen az élet egyedüli reménysugarát rátok, gondjaitokra, szeretetekre bizott ifjusága képviseli.

Isten áldása kísérje munkátokat!

Szalay Károly.

A szabadkai iparkiállítás.

Az iparkiállítás ügyében az ipartestület által a hatósághoz benyújtandó memorandum végét ma közöljük le.

A mintegy 7 kilométernyi távolság mely

Iskolakönyvek,

író és rajzszerkek

az összes iskolák részére előírás szerint kaphatók:

Heumann Mór

könyv-, papir-, zenemű-, író- és rajzszer kereskedésében Szabadkán főter,

Rádics-féle ház, a Szentháromsággal szemben.

a várost a Palioson rendezett kiállításról elválasztja nem képezhet a már felsorolt és alább még előadandó előnyök mellett oly gátló akadályt; hogy a miatt ezen terv fölött egy könnyen napi rendjéterni lehetne, mert a városból Paliosra vezető fásított Mac-Ádám féle ut, az államvasut és főleg a villamos vasut által való előnyös olcsó közlekedési eszközök a távolságot elenyésztik de sőt a kiállítás látogatását a közönségre nézve nemcsak hogy terhessé nem hanem inkább kellemessé, vonzóvá teszik. A kiállítási belépő jegy ára ugy a villamos vasuti valamint az államvasuti jegy árával combinalva egyszerre lenne ugy a városban valamint a Palioson felállítandó irodában beszerezhető, esetleg a kalauzok által is elárúsítható hogy a közönség a jegy váltással járó kellemetlenségtől megmentetvén a kiállítás látogatásában és a távolságban nem találva fáradságot és vergődést hanem kellemes kirándulási és szorakoztató alkalmat, különösen ha sikerül — a mit pedig hisszük hogy sikerülni fog keresztül vinni — az hogy a kiállítás tartama alatt délutánonként és különösen kiállítási ünnepek, versenyek térzene stb. alkalmával kiállítási külön vonatok indítatnának a melyek a paliosi városi kertészház táján hevenyészendő ideiglenes megálló helyen, a kiállítás kellő közepén engednék meg a közönségnek a ki- és felszállást.

A kiállítandó tárgyak és jószágok ugyanezen ideiglenes megállóhelyen lennének kirakandók és onnan a kiállító tulajdonosok által a kiállítás helyén könnyen elhelyezhetőek lennének, minthogy ezen vasuti megálló mint említettük a kiállítási területnek közepén minden pontról előnyösen közel és könnyen hozzá férhető helyen fekszik.

A technologiai iparmuzeumtól megszerzendő ipargépek üzemben tartására szükséges hajtó erő az ezen kiállítási területnek ugyszolván egész környékét körülfutó villamosvasuti vezetékben készen és az áramfogyasztás díja ellenében rendelkezésre áll. A kiállítási főcsarnok mint említettük a paliosi parkban a most versenytérül szolgáló helyen lenne felállítandó, a többi csarnokok a parknak a városi kertészház s illetve szegedi országut felé eső erre alkalmas és be nem fásított ligetben átterjeszkedve s kinyitva a régi gyümölcsfa kertészlak most paliosi iskola felé és ezen épületnek a szünető és kiállítás tartama alatt kiállítási irodául, tudakozó és vendégfogadó az előadásokat közvetítő helyiségektől való felhasználása s ideiglenes berendezése mellett az iskola épületen túl a földmives iskoláig terülő térség a gazdasági kiállítás csarnokainak, magának a földmives iskolának a helyiségei istállóifélszerei némi pótlásokkal, az állatkiállítás helyéül szinte hangosan kínálkoznak. Szóval minden részre ezen területnek mintegy praedestinálva sőt tervszerűleg előkészítettnek mutatkozik arra hogy ott egy tanulságos jövedelmező, kellemes szorakozást is nyújtó oly ipari és mezőgazdasági kiállítás rendeztessék, a mely az e czélből teljesített anyagi áldozatokat kamatostul visszatéríti. Sem a helybeli sem a megyebeli vidéki kiállításoknak még csak annyi áldozatába és költségébe sem kerül a kiállításnak Palioson való rendezése mint ha a

városban bent bármely ponton állítatnék az fel, mivel mint a villamos vasut igazgatóságától értesülünk a villamos vasut társaság a kiállítási bizottság 2—3 a közvetlen végrehajtással megbízottjának e kiállítás és rendezés egész idejére és minden igazolt kiállítónak 10 db. ingyenes menettérítési jegyet ad hogy minden kiállító tárgyai elrendezése és a kiállítás tartama alatt való rendben tartása és felügyelete végett költség nélkül juthasson ki a kiállítási területre,

A kiállítás területének kellő megvilágításáról természetesen a kiállítás rendező bizottságának kellene gondoskodni, a mi legkedvezőbbben a kéznél fekvő villamos világítás bevezetésével lenne elérhető. És ha már a költséges bevezetés meg van a város közönsége könnyű szerrel és előnyösen köthet annak idején az áramfogyasztásra nézve bérleti szerződést a villamos vasut és világítási társasággal és újabb költség és áldozat nélkül megoldható lesz Palios fürdő állandó megvilágításának megoldatlan s függőben levő kérdése.

Még csak annak kijelentésére szoritkozunk a minek különben jelen emlékiratunkban több helyütt nyilvánvalóan kifejezést adtunk is, hogy szemlének s értekezésünk folyamán mindig azon cél lebegett szemünk előtt, hogy Szabadka város közönségének kiállításunk távogatására megszavazott s felajánlott anyagi segélyt oly alkalmas módon helyezzük el és használjuk fel, hogy az a kiállítás elmúlt utáni időre nézve is hasznos és jövedelmező beruházást képezzen, módot kívánván ezzel adni arra nézve, hogy a város közönségének áldozatkészségéből nyújtandó segély ne a költségvetés keretében a folyó jövedelmekből esetleg pótdadó útján hanem a csekély kamat jövedelmet hozó ingatlansági alap egy részének okos, körültekintő és gazdaságos felhasználása által adathassék. Megvagyunk győződve arról, hogy a városunk ügyeinek vezetésére s intézésére hivatott hatóság a jelen emlékiratunkban előadottaknak megfontolása alapján előterjesztendő javaslat mellett a tekintetes törvényhatósági bizottság bölcsesége meg fogja találni a helyet és helyesen meg fogja nekünk jelölni azon módokat, eszközöket és kereteket, a hol és a melyek által ezen városunk érdekében oly jelentőségteljes és siker esetén diadolságot és elismerést hozni hivatott kiállítást rendeznünk kellend.

A magunk részéről ígérve azt, hogy lankadatlan buzgalommal s ha úgy kívánatnék erőnket meghaladó munkássággal azon leszünk, hogy a sikert a város egyetemének dicsősége érdekében biztosítsuk, az iránt esedezünk és illetve alulírottak mint a törvényhatósági bizottságnak tagjai indítványozzuk:

kegyeskedjék a város tekintetes Törvényhatósági Bizottsága megjelölni és megállapítani a helyet, a hol az 1905. évben rendezendő Bács Bodrog vármegye ipari és mezőgazdasági kiállítás a város közönsége minden érdekeit kielégítő módon a legalkalmasabban berendezhető s felállítható lenne, kegyeskedjék ezen megjelölendő területet az előkészületnek megtehetése végett a megalakítandó kiállítási bizottság rendelkezése alá bocsájtani, kegyeskedjék elhatározni, hogy a kiállítást mily mérvű és mily alakban nyújtandó

anyagi segélyben részesítendi, és végül kegyeskedjék a kiállítási bizottságban a város közönségének érdekeit képviselni hivatott, és az alakítandó kiállítási bizottság és városi tanács közti érintkezést fentartó s kellő utasítás, hatáskör és szavazati joggal felruházott kiküldöttöket megbízni.

(Vége.)

H I R E K.

Szabadka, szeptember 2.

— **Zentaiak Császka György érseknél.** Zenta város dr. Császka György Kalocsa nagyevű, áldott szívű érsekét a város diszpolgárává megválasztotta. A diszpolgári oklevelet a napokban Zenta város küldöttsége nyújtotta át az érseknek. A küldöttséget Dudás Lajos polgármester vezette és tagjai voltak: Beretka Imre, Czabafy János, dr. Ellinger Jenő, Érdujhelyi Menyhért, keceli Mészáros Mátyás, Lengyel Dávid, Piszár János, Rudits Farkas, Reichner Konrád. A küldöttség szónoka dr. Dudás Lajos polgármester volt, ki lelkes beszéd kíséretében nyújtá át a művészi kivitelű remek diszoklevelet. Mire az érsek a következőképp válaszolt: Nagy örömmel szolgál, hogy Zenta városa engem diszpolgárává megválasztani és az erről tanuskodó diszoklevelet nekem az igen tisztelt küldöttség által kézbesíteni sziveskedett. Fogadják és vigyék meg — kérem — a város lakóinak, most már kedves polgártársaimnak ezen engem igen kitüntető figyelmökért és szives jó érzetükért forró hálámat; valamint azon szívemben táplált hő óhajomat is, hogy az Isten áldja és oltalmazza mindenkora Zenta városát és annak összes lakóit. — Ezután az érsek szívélyes modorban társalgott a küldöttség minden tagjával és kedves előzékenységgel kalauzolta végig rezidenciájában és bemutatta nekik nagybecsű kép- és szoborgyűjteményét. Déli egy órakor ebédet adott a küldöttség tiszteletére, amelyen Czabafy János köszöntötte fel lelkes szép beszédben. Erre a kegyes főpásztor Zenta város jólétére emelte poharát és szívből kívánta Zenta városának erkölcsi, szellemi és anyagi téren való felvirágzását és Isten áldását.

— **Kinevezések.** A szegedi ítélő tábla elnöke dr. Róth Vilmos ügyvédjelölt nagykikindai és Brommer Ödön végzett joghallgató kis-észi lakosokat a vezetése alatt levő kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokokká nevezte ki.

— **Utvizsgálat.** Biró Károly polgármester ma délután Frankl főmérnök kíséretében kiment a györgyényi utra, hogy az uton folyó javítási munkálatokat felülvizsgálja.

— **A nemzetközi békekonferenciabáoskal tagjai.** Szeptember hó 6 án Bécsben nemzetközi békekonferenciát tartanak a melyen Bácsmegyéből Vermes Béla, dr. Reich Aladár, Latinovics Géza és Puzkó József fognak résztvenni.

— **Váli Gyula tanulmányutja.** Váli Gyula városi építész mérnök — mint már említettük, — a német városok dresdai kiállításának tanulmányozása végett Németországba utazott. A tanács a tanulmányozó városi mérnöknek 300 korona utiköltséget szavazott meg a mely összeget a mai ülésében ki is utalta.

— **Megsonkított szobor.** Fölháborító brutalitásról értesít bennünket zentai tudósítónk. A Zentán álló Savoyai Eugen-szort tegnap éjszaka megsonkították. A korai reggeli járókélők megütközve látták, hogy a szo-

borról két kard hiányzik. Nyomban értesítették a rendőrséget, amely szigorú vizsgálatot indított a főlháborító merénylet miatt. A nyomozás eredménye az lett, hogy az egyik kardot megtalálták Cseh József gazdember lakásán az ágy alatt elrejtve. Az öreg gazda töredelmesen bevallotta, hogy az egyik kardot János nevű fia távolította el a szoborról. A rendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja a kutatást.

Késő este telefonálják Zentáról: A vizsgálatnak annyi eredménye lett, hogy a rendőrség a másik kardot is megtalálta a réten a fő között elrejtve. Azt nem tudták megállapítani, hogy ezt ki vitte oda. A nyomozást folytatják és a szobrot állandóan őrzik, mert újabb megcsonkítási kísérlettől tartanak.

— **Gaal Ferencz** országos híru zeneköltőnk tevékenységének ismét újabb tanujelét adta. Két világhírű zeneművet *Wieniawszki* »Saltarelló«-jét és *Paganini* IX. sz. Capriccióját zongorakisérettel látta el, mi által a két hallhatatlan muzikus munkáit is hangversenyképesekké tette.

— **Jótekonyczélú színelőadás.** A szabadkai katolikus legényegylet f. hó 8-án és 13-án jótekonyczélú színelőadást rendez, mivégből a városi színház ingyenes átengedését kérte a tanácstól. A tanács a kérelemnek a mai ülésében helyt adott.

— **Temesvár kérelme.** Temesvári város tanácsa megkereste a szabadkai tanácsot a város csatornázásáról és a vízvezetékekről alkotott szabályrendelet megküldése végett.

— **Alapítványi hely betöltése.** Szabadka városának a Mensa akademiának nevezett fővárosi diákotthonnál fentartott ingyenes alapítványi helyei közül az üresedésben lévő a városi tanács mai ülésén *Szabó Batancs* János bölcsészettanhallgatóval töltötte be, a ki az elmúlt tanévben érettségizett a helybeli főgymnasiumban kitűnő eredménnyel.

— **Gyógytár átvétel.** Ki ne ismerné és ki ne szeretné a mi örök ifju gyógyszerészünket, Hofbauer Vilmost, a Vili bácsit, a Vörös keresztet czimzett gyógytár volt tulajdonosát? Vili bácsink most hűtelen lett. Hűtelen lett gyógytárához, melyet átadott *Polányi* Dezsőnek. Az új tulajdonos már átvette a gyógytárt, s bizonyára rövidesen épen oly közkedveltségnek örvend, mint Hofbauer Vilmos.

— **Halálozás.** *Köröskényi* Ödön a zombori kir. kincstári ügyészség alkalmazottja augusztus hó 31-én 64 éves korában Zomborban elhunyt.

— **Új tanfelügyelő.** *Vukicsevits* Gy. Miklós a zombori gör. kel. tanító képezdék igazgatója az eddig viselt gör. gel. szerb iskolák főtanfelfelügyelőségéről — agg korára való tekintettel — leköszönvén, ezen állásra a patriárka *Sztojsits* Dusan zentai tanítót és a legfőbb iskolai tanács tagját nevezte ki, kinek a tanítói pályán töltött sok évi és sikeres működése elég reményt nyújt ezen diszes állás betöltésére.

— **A zenede épülete.** A zenede részére épülő *Halbrohr*-féle új épület építkezése ügyében a mérnöki hivatal jelentést tett a tanácsnak, hogy *Halbrohr* engedély nélkül épít. A mai tanácsülésen utasították az építkezőt, hogy művezetőt alkalmaztasson, vagy ha ilyen van, ezt a tanács előtt igazolja.

— **A Kállay-utoza aszfaltozása** költségeiről a Magyar Asphalt részvénytársaság a teljesített munkálatok fejében járó 26950 koronáról szóló számlát terjesztett be a vá-

rosi tanácshoz. Az összeget a tanács ma kiutalta.

— **Nyeremény-jegyzék.** »A Zentai Mezőgazdasági és iparkiallítás« tárgysorsajátékának 1903. aug. hó 15-ikén megtartott húzáról. I-ső főnyeremény 14486, II-ik főnyeremény 15408, III-ik főnyer. 10828, IV-ik főnyer. 250, V-ik főnyer. 8003. Különböző értékű ipari készítmény nyereménytárgyakat nyertek a következő számok: 77, 106, 182, 186, 189, 203, 381, 515, 527, 572, 574, 814, 945, 1067, 1106, 1185, 1218, 1220, 1279, 1399, 1568, 1781, 1813, 1816, 1817, 1882, 1983, 2493, 2582, 2608, 2652, 2665, 2704, 2790, 2822, 2841, 2850, 3018, 3107, 3172, 3344, 3365, 3455, 3639, 3643, 3700, 3818, 3889, 3978, 4121, 4227, 4291, 4552, 4662, 4730, 4885, 4915, 4925, 4969, 4987, 4990, 5163, 5359, 5440, 5561, 5618, 5745, 5803, 3829, 6065, 6137, 6151, 6154, 6163, 6267, 6291, 6503, 7040, 7191, 7225, 7232, 7286, 7412, 7413, 7514, 7542, 7586, 7750, 7843, 8006, 8142, 8197, 8255, 8282, 8577, 8723, 8742, 8778, 8808, 8844, 8870, 8980, 9027, 9091, 9241, 9422, 9761, 9786, 9844, 9871, 10116, 10216, 10290, 10438, 10570, 10749, 10795, 10953, 10955, 10979, 11005, 11045, 11077, 11142, 11196, 11283, 11330, 11362, 11554, 11582, 11584, 11592, 11655, 11718, 11828, 11912, 11915, 12101, 12175, 12288, 12303, 12307, 12339, 12359, 12461, 12578, 12597, 12739, 12765, 12931, 12949, 13018, 13024, 13051, 13075, 13264, 13651, 13814, 13855, 13980, 13990, 14006, 14137, 14149, 14170, 14174, 14198, 14437, 14614, 14641, 14858, 14863, 14941, 14962, 15345, 15354, 15425, 15559, 15562, 15584, 15603, 15683, 15694, 15714, 15971, 16173, 16218, 16377, 16393, 16477, 16503, 16577, 16584, 16590, 16671, 16758, 16898, 16943, 16978, 16982, 17043, 17075, 17082, 17111, 17260, 17410, 17541, 17623, 17726, 17773, 17893, 17976, 18029, 18210, 18264, 18353, 18367, 18459, 18472, 18543, 18696, 18783, 18827, 18968, 19060, 19079, 19194, 19421, 19458, 19592, 19663, 19789, 19810, 19812, 19814, 19868, 19914, 19930, 20035, 20255, 20407, 20428, 20438, 20452, 20686, 20841, 20842, 20948, 21054, 21119, 21139, 21140, 21261, 21366, 21585, 21650, 21885, 21927, 21946, 21969, 22269, 22295, 22305, 22387, 22402, 22427, 22433, 22435, 22552, 22619, 22805, 22839, 22958, 22969, 22996, 23282, 23541, 23587, 23590, 23621, 23764, 23787, 23882, 23902, 23960, 24032, 24042, 24075, 24083, 24246, 24263, 24491, 24511, 24640, 24662, 24728, 24743, 24785, 24945, 24990.

— **Tűzriasztás.** Ma délelőtt a III. kör mögötti napnyugati ugarokból tüzet jeleztek. A kivonult tűzoltóknak azonban nem akadt munkájuk, mert a tűzjelzés csupán a tégláégető-kemenczéből, a melybe szalmával gyújtottak be, kitóduló füst folytán történt.

— **Egy hírheft lökötő elfogatása.** A környék legrettegettebb lótolvaját, *Mészáros* Fekete Pétert, mint rendőrségünkkel tudatják, a csendőrség egyik szomszéd faluban letartóztatta.

— **Lopások Ó-Moraviozán.** Az ó-moraviozai csendőrség értesítette rendőrségünket, hogy ott özv. Ikrás Mladennétől 6 darab sertést ismeretlen tettesek elloptak, valamint arról is, hogy a *Fernbach* Erzsébet kárára elkövetett lopásnak *Sztojkovics* György kóbor cigány, a helybeli vasuti teherpályaudvaron elkövetett betöréses lopás elkövetője a valószínű tettese.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* *Gubik* Julia 2 év, *Merkovics* Rebeka 7 nap

Molnár Mária 2 hó, *Pertics* János 2 év *Dondó* János 56 év, *Tyikity* Ádám $\frac{1}{2}$ órás, *Sztantics* Jusztina 4 nap, *Gršics* Sándor 12 év. — Született 11; 6 fiu, 5 leány. — **Eljegyzés:** *Tumbász* Antal *Basits* Erzsébet, *Piukovits* Antal, *Osztrogonácz* Teréz, *Aradszki* Milan *Szente* Marczel.

Asszonyhűség.

Az emberi erkölcsök és bölcsesség forrása: a szentírás elrendeli, hogy a nő hagyja el szüleit, testvéreit, szülőföldét, gyermekkori játékaik színhelyét, hol éber fantáziával szötte meg jövőjének szívárvány színeiben ragyogó fellegvárát és kövesse férjét osztozva vele örömben és bánatban...

Egyszóval: a nő hivatása az, hogy legyen feleség. De nemcsak a szentírás, hanem a természet öröktörvénye is így akarja.

Es a szülők, különösen a mamák rendkívül respektálják ezeket a törvényeket. Alig töltik be a leánykák a 16—17 éves kort, már egy jó »parthin« törlik a fejüket. És Isten ments! hogy 20 tavasz is elsurranjon a kisasszony felett anélkül, hogy rabja lenne *Hymen* rózsalánczainak. Ilyenkor a mamák kezdenek szörnyen idegesek lenni és nem kórdik leányuk véleményét, hanem káreken kijelentik, hogy »leányom menj csak te X. urhoz. Ő egy derék becsületes ember és te boldog lész vele.«

Hogy ilyen formán a mamák nem helyesen cselekszenek, azt igazolják a való perek, melyek rövid együttlét után bekövetkeznek.

Vannak azonban rá esetek, hogy az asszony inkább tűr és szenved, de esküjéhez hű marad.

Ilyen önfeláldozó lélek lakozhatik a helybeli P... nevű jómodu polgár fiatal hitvesében, a ki ma reggel férje bántalmazásának hatása alatt rézgáliczo datot ivott.

A szerencsétlen fiatal asszony, kit férje már egy izben a háztól elkergetett, de szülői kívánságára és a fent részletezett okokból visszament hozzá, ma ismét oly lelkigyötrelmeken esett át, hogy inkább a halált választotta, mintsem ismét otthagyni hitvesét, a kinek Isten és ember előtt örök hűséget esküdött.

Hordta a nehéz keresztet, míg össze nem roskadt alatta.

A menyei gondviselés azonban nem engedte, hogy az asszony ily fiatalon, ugyszólván élteken tavaszán martyrja legyen hűségének.

A gyors orvosi beavatkozás visszadta a fiatal asszonyt az életnek, visszadta férjének, a ki tán ezek után, jobban megfogja becsülni.

TANUGY.

Beiratások a városi zenedébe. A városi zenede igazgatósága értesíti az érdeklődőket, hogy az új zenedei épület építési munkálatai folytán csak e hó 20-ától kezdődőleg október hó 1-ig fognak a beiratások eszközöltetni a zenede *Battyhányi-utozai* új helyiségében és pedig naponta délelőtt 11 és 12 órák között.

Értesítés. A kereskedő tanonciskolai iratkozások az 1903—1904. tanévre szeptember hó 1—8. napjain d. e. 10—11-ig és d. u. 2—5-ig eszközöltetnek. Tandij 6 korona.

Iskolai értesítés. A községi elemi iskolába az idei tanévi iratkozások szeptember 1—4-ik napjain eszközöltetnek. A 6—11 éves gyermekek a mindennapi, a 12—14 évesek,

amennyiben más fokozatu intézetekben nem folytatják tanulmányaikat, az ismétlő iskolába tartoznak járni. A tankönyvek a régiiek maradnak. Azok, akik az idén irakoznak be először, anyakönyvi bizonylatot tartoznak hozni, melyet az anyakönyvi hivatalban egy fillérért kapnak.

Törvénykezés.

Váltóhamisító asszony.

Mamuzsits Györgyné helybeli lakosnő állott ma a kir. törvényszék előtt magánokirat-hamisítás büntetvével vádolva. A vádlott nő ugyanis elment Csóvits Janos árvaszéki alkalmazotthoz és arra kérte, hogy mivel férje nagyon meg van szorulva zsiráljon neki egy váltót, a melyen férje, mint elfogadó, továbbá férjének nővére Mamuzsich Erzsébet, mint kibocsátó szerepelnek. Csóvits készséggel eleget is tett a kérelemnek. Mamuzsits György azonban kevéssel ezután meghalt. minek következtében a váltó elfogadó hiányában a lejárát után peresítve lett, a mikor is kitűnt, hogy a kibocsátó aláírása hamis. A mai tárgyaláson Mamuzsitsné azzal védekezett, hogy férje erőszakkal kényszerítette a váltó aláírására, sőt agyonütéssel is fenyegette. A bizonyító eljárás befejezése után a kir. törvényszék vádlottat *hat havi börtönre* ítélte, a melyben az ügyész megnyugodott, a vádlott azonban felebbezést jelentett be.

A tavankuti Don Juan.

Prauda Simon febr. hó 22-én éjjel behatolt Szkenderovits Alajos tavankuti házába, akinek leánya iránt már régebb idő óta gyengédebb érzelmekkel viseltetett. Az illetéktelen betolakodás miatt magánlaksértésért feljelentést tettek ellene, de a kir. törvényszék a mai tárgyaláson, mivel a vádat nem lehetett rábizonyítani — a négy beidézett tanu között csupán Szkenderovics leánya vallott ellene, a vád alól felmentette.

Vesztegető sertésárulók.

Jäger János szabadkai lakos márczius hó 27-én délelőtt az édes apjával 14 darab sertést árusított a halasi uton daczára annak, hogy az uralkodó sertésvész miatt tilos volt a felhajtás. Haska Ferencz és Nagy János rendőrök felirták őket, a mit az öreg Jäger észrevevén, odasugott a fiának: »Adj mind-egyiknek egy-egy koronát, hogy ne lássanak és ne halljanak semmit.« A rendőrök a pénzt elfogadták, de haladéktalanul jelentést tettek, amelyhez a pénzt is hozzá csatolták. A mai tárgyaláson mindkét vádlottat vesztegetés czimén 5 korona fő és 5 korona mellékbüntetésre ítélték.

Idegenek Szabadkán.

Szeptember 2.

Nemzeti: Komlós Sándor utazó Bpest. — Bargonczy Gusztáv szállodás Herkules fürdő, — Baron J. utazó Bpest. — Fuchs Sigfried utazó Bécs. — Pekarek József utazó Bécs. — Klein Lipót utazó Budweis. Denoel József szőlész Pozsony. — Zamer Rudolf keresk. Szeged. — Hartstein Arnold utazó Reichenberg. — Scheier Oszkár utazó Kunewald. — Stern Ödön keresk. Szabadszállás. — Demeter Lajos plébános Belye. — Strassberger Izidor utazó Palánka. — Silberstein Izidor Gyula, — Austerlick Valentin utazó Bécs. — Heimann Vilmos utazó Bpest. — Deiches I. ügynök Bpest. — Polák Lajos utazó Bécs.

Bárány: Koschigg Ferencz Bécs. Bereska

Imre Zenta. — Dr. Balogh Ignác és neje ügyvéd Bpest.

Polgári: Bóner István Zenta. — Lusztig Adolf utazó Ujvidék. — Pedlicska Istvánné. — Korom József Jankovác. — Keresztes József B.-Almás. — Brauer Ella Zimony. — Krauder Vilmos Uj-Paczeva. — Verdevics Jánosné Bpest. Priszlinger Károly Ujvidék.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 3-ára száraz, meleg időjárás várható.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Bő kínálat és jó vételkedv mellett elkelt 75.000 métermázsa buza szilárd, tartott áron.

A többi terményekben nem volt változás.

A határidőzlet mérsékelt forgalom mellett csekély ingadozások után tartott áron zárult.

	Kezdeti	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	748	746—745
Buza ápr. 1904	771	773—772
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	628	626—624
Rozs áprilisra	654	652—650
Zab áprilisra	571	570—569
Zab	—	—
Zab okt.-re	546	545—544
Tengeri májusra	—	—
Tengeri aug.-ra	—	—
Tengeri szept.-re	616	617—618
Tengeri májusra	540	538—536
Repce aug.-ra	—	—
Repce	—	—

Szerkesztői üzenet.

S. Z., Baja. Nagy-Atádra mától fogva megy a lap.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

Két jó házból való tanuló teljes ellátásra elváltatják a belvárosban.

Ugyanott egy 7 osztályu gymnazista mint

correppetitor

ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban.

Legolcsóbb a

Terezia **levélpapir**

szép Ivori színben, **tükör sima felületű,** kellemes írás. — 50 boríték és 50 levélpapir, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Heumann Mór** papirkereskedésében Szabadkán.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Elegáns kalapok, nyakkendők, botok, gallér és kézelők, keztyűk, harisnyák, fekérneműek és sport czikkek dús választékban.

== Különlegességek női bluzokban. ==

EISLER IZSÓ

férfi és női divatárúházában

Szabadkán, főtér.

SÖRGÖNY-CZIM: AJANLJA A DUSAN FELSZERELT

DÁNIEL SZABADKA CSERÉPKÁLYHA- ÉS CEMENTÁRÓ RAKTÁRÁT

DANIEL JÓZSEF
Szabadka

CSERÉPKÁLYHA-KÉSZITŐ
ÁLLANDÓ MINTARAKTÁR:
BATTHÁNYI-UTCZA, CSAJKÁS-FÉLE HÁZ

ELVÁLLAL MINDENFÉLE E SZAKMÁRA VÁGÓ MUNKÁT.